

**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY
OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE DLA GMINY OŚWIĘCIM NA
LATA 2014-2018**

ZA 2017 ROK

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Oświęcim na lata 2014-2018 został uchwalony w dniu 18 grudnia 2013r. Uchwałą Rady Gminy Oświęcim Nr XLVIII/360/13.

Adresatami Programu są mieszkańcy gminy Oświęcim ze szczególnym uwzględnieniem osób dotkniętych problemem przemocy domowej w tym ofiar tej przemocy.

Program realizowany jest w oparciu o cele i zadania.

Cel 1. Zapewnienie bezpieczeństwa i wsparcia osobom i rodzinom dotkniętym przemocą.

⇒ Zadanie 1. Zapewnienie schronienia ofiarom przemocy.

W celu zapewnienia schronienia m.in. ofiarom przemocy gmina w 2014r. utworzyła mieszkanie chronione.

W 2017r. celem odizolowania ofiary od sprawcy przemocy 1 osobę umieszczono w mieszkaniu chronionym dla ofiar przemocy na okres 6 miesięcy. Wobec klientki prowadzone były działania przez pracowników socjalnych ds. przemocy, asystenta rodziny, dzielnicowego według planu działania Grupy roboczej.

⇒ Zadanie 2. Zapewnienie wsparcia instytucjonalnego ofiarom przemocy.

Istotną rolę we wsparciu osób doznających przemocy w rodzinie odgrywa specjalistyczne poradnictwo. Mieszkańcy Gminy Oświęcim, w tym ofiary przemocy mają możliwość korzystania z bezpłatnej pomocy psychologa, pedagoga, prawnika, pracowników socjalnych ds. przemocy. W 2017 r. z specjalistycznego wsparcia skorzystało:

- 19 osób - poradnictwo prawne
- 33 osób -poradnictwo psychologiczne
- 77 osób - poradnictwo socjalne
- 14 osób - poradnictwo rodzinne

⇒ Zadanie 3. Łagodzenie następstw zjawiska przemocy domowej.

Od 2012r. na zlecenie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej działa grupa wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie. Edukacyjno - terapeutyczna grupa prowadzona jest przez psychologa i pedagoga. W 2017 r. odbyło się 16 sesji terapeutycznych po 2,5 godziny każda. W spotkaniach wzięło udział 15 kobiet. Tematyka spotkań dotyczyła m.in.: diagnozy aktualnych sytuacji rodzinnych uczestniczek, rozpoznania dynamiki i zmian w środowisku domowym, identyfikowania reakcji zależnych i podległych oraz nabywania umiejętności ich redukowania, konsultacji i pomocy w rozwiązywaniu trudności wychowawczych z dziećmi, budowania poczucia własnej wartości, wychodzenia ze współzależnych zachowań, wsparcia w sytuacjach kryzysowych w rodzinach.

W 2017r. 1 osoba podejrzana o stosowanie przemocy uczestniczyła w indywidualnych zajęciach korekcyjno-edukacyjnych w Powiatowym Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Oświęcimiu. Zajęcia korekcyjno-edukacyjne mają na celu przekazanie szeroko pojętej wiedzy na temat zjawiska przemocy, zdobycia umiejętności niestosowania przemocy.

Cel 2. Monitoring i diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie w gminie Oświęcim.

⇒ Zadanie 1. Zbieranie i analiza informacji dotyczących występowania przemocy domowej.

Uchwałą Rady Gminy Oświęcim Nr X/100/15 z dnia 26 sierpnia 2015r. wprowadzono „Diagnozę przemocy w rodzinie w Gminie Oświęcim”.

1 czerwca 2017r. w oparciu o dane statystyczne własne i obce za lata 2014-2016 została opracowana przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej aktualizacja danych do diagnozy problemu przemocy domowej w Gminie Oświęcim. Na podstawie diagnozy wyciągnięto następujące wnioski:

1. Z przedstawionych danych wynika, że liczba przypadków/środowisk dotkniętych przemocą domową na terenie Gminy Oświęcim jest raczej stała i nie przekracza 1% populacji.

2. Liczba zakładanych Niebieskich Kart w ostatnich latach spadła ale nie jest ona powiązana z ilością prowadzonych postępowań. Wnioski z lat poprzednich są niejednokrotnie kontynuowane w latach kolejnych, a ich ilość się waha w poszczególnych latach stąd na dzień dzisiejszy trudno ocenić tendencję wzrostową lub spadkową zjawiska.
3. Liczba rodzin objętych procedurą, korzystających z pomocy społecznej utrzymuje się na stałym poziomie.
4. Ilość ofiar przemocy objętych pomocą ulega nieznacznym wahaniom natomiast liczba sprawców przemocy z którymi pracuje GOPS w 2016 roku znacząco wzrosła.
5. Liczba spraw dozorowanych prowadzonych wobec sprawców przemocy domowej sukcesywnie spada natomiast wzrasta ilość postępowań wszczętych w związku z zawiadomieniem o znęcaniu i groźbach karalnych.
6. W powiecie oświęcimskim znacząco wzrosła liczba interwencji domowych policji gdzie wystąpiła przemoc.
7. W opinii ośrodka pomocy społecznej w pracy z rodzinami dotkniętymi problemem przemocy domowej wskazane byłyby:
 - zmiany legislacyjne w postępowaniu ze sprawcą przemocy dające pracownikom służb pomocowych skuteczne narzędzia do pracy ze sprawcą
 - zmiany procedur postępowań gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych przyspieszające postępowania ze sprawcą nadużywającym alkoholu
 - uruchomienie grup wsparcia dla ofiar przemocy domowej przez cały rok kalendarzowy
 - zwiększenie dostępności do specjalistów (psycholog, pedagog)
 - wypracowanie odpowiednich procedur i zintensyfikowanie pracy ze sprawcami przemocy zburzonymi psychicznie
 - uruchomienie drugiego mieszkania chronionego m.in. dla ofiar przemocy w rodzinie
 - organizowanie w gminie większej ilości ogólnodostępnych imprez nakierowanych na profilaktykę przemocy domowej.

Cel 3. Podniesienie skuteczności działań instytucji udzielających pomocy rodzinom z problemem przemocy domowej.

⇒ Zadanie1. Zintegrowanie działań instytucji w celu zapobiegania i przeciwdziałania zjawisku przemocy domowej.

W związku z wszczęciem procedur Niebieskiej Karty, do pracy w danej rodzinie powoływane są tzw. grupy robocze, w skład których wchodzi specjaliści różnych instytucji pomocowych.

W 2017r. odbyło się 117 spotkań grup roboczych dla 38 rodzin.

W skład grup roboczych wchodzi przedstawiciele Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oświęcimiu, Policji, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówek oświatowych, Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej, Ośrodka Interwencji Kryzysowej, Środowiskowego Domu Samopomocy dla Osób Psychiczenie Chorych oraz Zespołu Interdyscyplinarnego miasta Oświęcim.

tab.1. Udział podmiotów wchodzących w skład Zespołu Interdyscyplinarnego, w posiedzeniach grup roboczych.

L.p.	Instytucja	Ilość grup roboczych w których uczestniczono
1.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	117
2.	Komenda Powiatowa Policji w Oświęcimiu	102
3.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	62
4.	Oświata	31
5.	Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej	2
6.	Miejski Zespół Interdyscyplinarny Miasta Oświęcim	2
7.	Ośrodek Interwencji Kryzysowej	1
8.	Środowiskowy Dom Samopomocy dla Osób Psychiczenie Chorych	1

źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Oświęcimiu.

W ramach utrwalenia funkcjonowania elementów gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w 2017r. pracownicy jednostek organizacyjnych gminy, członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych podnosili swoje kompetencje biorąc udział w szkoleniach, warsztatach, wykładach i spotkaniach dotyczących przeciwdziałania przemocy.

⇒ Zadanie 2. Stworzenie bazy danych dotyczących możliwości udzielenia pomocy w środowisku lokalnym.

W 2017r. w ramach upowszechniania informacji i edukacji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej podjął następujące działania:

⇒ na bieżąco dystrybuowano materiały informacyjne w formie :

- ulotek, plakatów w ramach społecznej kampanii „ Reaguj na przemoc”,
- informatorów dla osób dotkniętych problemem przemocy opracowanych przez pracowników socjalnych ds. przemocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej,
- broszur „ Zamiasz klapsa” dla rodziców i opiekunów

⇒ w sołectwach Gminy Oświęcim, kościołach miasta i gminy Oświęcim dystrybuowano plakaty informacyjne dot. grupy wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie oraz możliwości skorzystania z bezpłatnych porad specjalistów (prawnika, psychologa, pedagoga, pracownika socjalnego)

⇒ prowadzono stronę internetową - (www.gops.gminoswiecim.pl), w której podawane były informacje związane z tematyką przemocy

Działania w ramach zwiększenia świadomości wśród uczniów i ich rodziców na temat zjawiska przemocy podejmowały również placówki oświatowe, poprzez prowadzenie kampanii informacyjnych. Na bieżąco dystrybuowano broszury, ulotki, prowadzono gazetki informacyjne n/t przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Cel 4. Zwiększenie świadomości społeczności lokalnej dotyczącej zjawiska przemocy w rodzinie.

⇒ Zadanie 1. Edukacja społeczności lokalnej Gminy Oświęcim.

Podejmując działania profilaktyczne Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej oraz placówki oświatowe gminy Oświęcim mają na celu edukację i zwiększenie świadomości społeczeństwa w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

- 31 sierpnia 2017r. w Samorządowym Przedszkolu w Zaborzu podczas zebrania z rodzicami rozdysponowano broszury „Zamiast klapsa”.
- We wrześniu 2017r. w 6 Samorządowych Przedszkolach Gminy Oświęcim na zlecenie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oświęcimiu z siedzibą w Grojcu zostały przeprowadzone prelekcje z rodzicami dzieci przedszkolnych na temat „ Przemoc w rodzinie. Gminny system przeciwdziałania przemocy. Procedury Niebieskiej Karty.” Do każdego z przedszkoli przekazano po 100 szt. broszury „ Zamiast klapsa.”
- placówki oświatowe, do których uczęszczają dzieci zamieszkujące teren gminy Oświęcim poprzez konsultacje , prelekcje, warsztaty i pogadanki, podnoszą świadomość i wiedzę wśród uczniów i rodziców na temat przemocy domowej, rówieśniczej, cyberprzemocy i jej przeciwdziałaniu .

Analiza ewaluacyjna programu.

I. Liczba rodzin objętych pomocą.

tab. 2 Rodziny objęte pomocą w związku z wystąpieniem przemocy domowej.

L.p.	Sołectwo	Liczba rodzin objętych pomocą	Liczba dzieci objętych pomocą
1.	Poręba Wielka	8	7
2.	Brzezinka	5	6
3.	Rajsko	5	12
4.	Zaborze	5	0
5.	Grojec	5	4
6.	Włosienica	3	1
7.	Harmęże	2	4
8.	Łazy	2	2
9.	Babice	1	0
10.	Broszkowice	1	0
11.	Dwory II	1	3
12.	Pławy	1	1
13.	Stawy Monowskie	1	3
Razem		40	43

źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Oświęcimiu.

Analizując powyższe dane wynika, że w 2017r. z tytułu występowania przemocy domowej objęto pomocą 40 rodzin z terenu Gminy Oświęcim w tym 43 dzieci. Najwięcej rodzin objętych pomocą pochodziło z terenu Poręby Wielkiej - 8 rodzin, najmniej bo po 1 rodzinie z 5 sołectw- Babic, Broszkowic, Dworów Drugich, Pław i Stawów Monowskich.

W 2016 roku pomocą z tytułu występowania przemocy domowej objęto 31 rodzin w tym 40 dzieci.

tab. 3 Liczba założonych Niebieskich Kart przez poszczególne instytucje.

L.p.	Instytucja	Liczba Niebieskich Kart
1.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Oświęcimiu	12 Niebieskich Kart
2.	Komenda Powiatowa Policji w Oświęcimiu	14 Niebieskich Kart
3.	Komenda Miejska Policji w Jaworznie	1 Niebieską Kartę
4.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	2 Niebieskie Karty

źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Oświęcimiu.

W 2017r. do Przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 29 Niebieskich Kart i w porównaniu do 2016r. był to wzrost o 7 kart (2016r. – 22 NK) .

Podmiotem wszczynającym procedurę w większości przypadków była Policja.

Na rzecz rodzin objętych pomocą w związku z wszczęciem procedur Niebieskich Kart podejmowane są działania przez Zespół Interdyscyplinarny i Grupy Robocze.

tab. 4 Liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Grup Roboczych w 2017r.

L.p.	Spotkania	Liczba spotkań
1.	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	4
2.	Grupy Robocze	117

źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Oświęcimiu.

W związku z wszczęciem procedur Niebieskiej Karty, do pracy w danej rodzinie powoływane są tzw. grupy robocze. W 2017r. odbyło się 117 spotkań Grup Roboczych.

Podczas posiedzeń grup roboczych wypełniono 36 formularzy C Niebieskiej Karty oraz 32 formularze D Niebieskiej Karty. Dokonywano analiz sytuacji rodzinnej, opracowywano indywidualne plany działania dla poszczególnych rodzin, w oparciu których podejmowano działania w ramach swoich kompetencji. Ponadto podejmowano działania sprzyjające zmianie sytuacji rodziny poprzez wzmacnianie zasobów, motywowanie do realizowania przyjętych działań.

II. Szkolenia służb pomocowych

W ramach utrwalenia funkcjonowania elementów gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, osoby zajmujące się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie na terenie gminy Oświęcim podnoszą swoje kwalifikacje zawodowe.

tab.5 Liczba osób przeszkolonych w zakresie przemocy w 2017r.

L.p.	Instytucja	Liczba przeszkolonych osób	Działanie
1.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Oświęcimiu	2 pracowników socjalnych ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz 2 asystentów rodziny	Szkolenie „Pomoc prawna i ochrona dziecka krzywdzonego”
		1 pracownik socjalny ds. przemocy i 1 asystent rodziny	Prawne aspekty przeciwdziałania przemocy w rodzinie - Praktyka funkcjonowania Zespołów Interdyscyplinarnych”.
		2 pracowników socjalnych ds. przemocy	4 spotkania Koleżeńskiej Grupy Wsparcia dla osób pracujących z ofiarami i sprawcami przemocy (wymiana dobrych praktyk).
		1 pracownik socjalny	Szkolenie „ Prawne aspekty przeciwdziałania przemocy w rodzinie”
2.	Szkoła Podstawowa w Grojcu	24 nauczycieli	Warsztaty dot. przeciwdziałania przemocy w rodzinie
3.	Szkoła Podstawowa we Włosienicy	1 osoba	Szkolenie „ Szkolny Mentor Cyberbezpieczeństwa”
		4 osoby	III Ogólnopolska Kampania Społeczna „ Bądź kumplem- nie dokuczaj”
4.	Szkoła Podstawowa Zaborze	2 osoby (psycholog i pedagog)	Szkolenie’ Bezpieczna szkoła- stp przemocy”
		40 nauczycieli	Wykłady dot. „Procedury NK”, Procedury postępowań w sytuacjach kryzysowych” (przemoc, uzależnienia)

		40 nauczycieli	Szkolenie „Specyfika pracy z uczniem młodszym” (zachowania agresywne, autoagresywne)
5.	Przedszkole Samorządowe we Włosienicy	11 osób	Wykład dot. „Procedury Niebieskiej Karty”

źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Oświęcimiu, Szkoły podstawowe w Grojcu, Włosienicy Zaborzu, Przedszkole Samorządowe we Włosienicy.

Powyższa tabela wskazuje, że w 2017r. przeszkolono 61 pracowników jednostek gminnych, a 24 brało udział w warsztatach.

III. Działania profilaktyczne realizowane w placówkach oświatowych.

tab.6 Działania profilaktyczne w placówkach oświatowych.

L.p.	Nazwa placówki oświatowej	Działanie
1.	Samorządowe Przedszkola w Brzezince, Grojcu, Harmężach, Porębie Wielkiej, Rajsku, Włosienicy	6 prelekcji dla rodziców dzieci przedszkolnych n/t „Przemoc w rodzinie. Gminny system przeciwdziałania przemocy. Procedury Niebieskiej Karty.”
2.	Samorządowe Przedszkole w Brzezince, Grojcu, Harmężach, Porębie Wielkiej, Rajsku, Włosienicy, Zaborzu	Działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych, wychowawczych metod i kompetencji rodziców w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez przekazanie do każdego z przedszkoli po 100 szt. broszur „Zamiast klapsa”
3.	Szkoły Podstawowe miasta i gminy Oświęcim, Przedszkole Samorządowe we Włosienicy	Podnoszenie świadomości i wiedzy wśród uczniów i rodziców na temat przemocy domowej, rówieśniczej, cyberprzemocy i jej przeciwdziałaniu poprzez konsultacje, prelekcje, warsztaty, pogadanki. Prowadzenie kampanii informacyjnych dot. zjawiska przemocy poprzez dystrybucję broszur, ulotek, a także poprzez prowadzenie gazetek informacyjnych n/t przeciwdziałania przemocy w rodzinie

źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Oświęcimiu.

W związku z potrzebą uwrażliwienia środowiska lokalnego na przemoc w najbliższym otoczeniu w 2017r. zorganizowano w 6 placówkach oświatowych spotkania profilaktyczno-edukacyjne dla rodziców dzieci przedszkolnych. Ponadto dystrybuowano broszury edukacyjne „Zamiast klapsa”, przedstawiające jak z szacunkiem i miłością wyznaczać dziecku granice. Szerokie działania profilaktyczne prowadzone są również przez placówki oświatowe gminy i miasta Oświęcim.

III. Działania terapeutyczne skierowane do ofiar i sprawców przemocy.

Specjalistyczne wsparcie osób uwikłanych w przemoc jest bardzo ważnym działaniem zmierzającym do odzyskania przez osobę dotkniętą kryzysem zdolności jego samodzielnego rozwiązania. Wsparcie to ma najczęściej charakter pomocy psychologicznej, prawnej i socjalnej.

tab.7 Liczba osób korzystających ze specjalistycznego poradnictwa

L.p.	Działania terapeutyczne	Liczba osób
1.	poradnictwo psychologiczne	33 osób
2.	poradnictwo prawne	19 osób
3.	poradnictwo socjalne	77 osób
4.	poradnictwo rodzinne	14 osób
5.	grupa wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie	15 osób
6.	zajęcia korekcyjno-edukacyjne dla sprawców przemocy	1 osoba

źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Oświęcimiu.

Powyższe dane wskazują, że w 2017r. z pomocy psychologa skorzystały 33 osoby, z pomocy prawnika 19 osób, z poradnictwa socjalnego 77 osób, natomiast z rodzinnego 14 osób. 15 osób doświadczających przemocy uczestniczyło grupie wsparcia prowadzonej przez psychologa i pedagoga w 16 sesjach terapeutycznych.

1 sprawca przemocy uczestniczył w zajęciach korekcyjno-edukacyjnych prowadzonych przez Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Oświęcimiu.

IV. Koszty realizacji Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie dla Gminy Oświęcim w 2017r.

tab.8 Kosztorys działań.

L.p.	Zadanie	Działanie	Koszt	Źródło finansowania
1.	Działania informacyjne	Druk broszur informacyjnych „Zamiast Klapsa” oraz informatorów dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie	1.099,99 zł	środki własne
		Prelekcje w placówkach oświatowych	715,00 zł	środki własne
2.	Podnoszenie kwalifikacji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Szkolenia dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych	1.456,00 zł	środki własne
3.	Tworzenie grup wsparcia	Grupa wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie	7.514,33 zł	środki własne
		Spotkania Koleżeńskiej Grupy Wsparcia	94,95 zł	środki własne
4.	Praca Zespołu Interdyscyplinarnego	Organizacja posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego	390,65 zł	środki własne

źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Oświęcimiu.

Wydatki na podejmowane działania w ramach realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Oświęcim, związane z osiągnięciem wyznaczonych celów, finansowane były ze środków własnych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Całkowity koszt realizacji programu w 2017r. wyniósł 11.270,92 zł. W 2017r. środki przeznaczono na druk broszur informacyjnych „Zamiast klapsa” oraz informatorów dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie, zorganizowanie prelekcji w placówkach oświatowych, grupy wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, a także opłacenie szkoleń i wyjazdów na spotkania Koleżeńskiej Grupy Wsparcia i zapewnienie obsługi organizacyjno-technicznej Zespołu Interdyscyplinarnego.

Grojec 12.04.2018r.
Sporządziła: J.Pawela